

СКУПШТИНИ ГРАДА ВРШЦА

ГРАДСКОМ ВЕЋУ

ЧЛАНУ ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА КУЛТУРУ

ДР ТРАЈАНУ КАЧИНИ

**ПРЕДЛОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА РАДА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА
„СТЕРИЈА“**

ЗА 2025. ГОДИНУ

Народно позориште „Стерија“ 2025. године биће у знаку јубилеја 80 година од оснивања. Тежиће се томе да капиталне инвестиције које су реализоване у претходним годинама захваљујући преданом ангажовању Града Вршца на обезбеђивању средства за унапређење услова рада у нашој установи али и обнове и заштите вредне позоришне зграде која датира из 1896. оправдају, али и да се задржи контунитет улагања у правцу обнове са дугорочним циљем оптимизације рада и успостављања економичности у домену енергетске потрошње, а пре свега развијање плана и програма прилагођеног потребама савремене публике са посебним акцентом на развоју дечје и младе публике. У том смислу, план и програм за 2025. подељен је у 9 целина које ћемо у даљем тексту ПЛАНА И ПРОГРАМА РАДА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА „Стерија“ за 2025. детаљно образложити:

1. ПРОГРАМСКИ ПЛАН
2. ПЛАН ПРОГРАМА РАЗВОЈА ПУБЛИКЕ

3. ПЛАН ОПТИМИЗАЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ КОРИШЋЕЊА ЗГРАДЕ
4. ПЛАН РАДА НА ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ
5. ПЛАН ОБНОВЕ И ОПРЕМАЊА ВОЗНОГ ПАРКА ПОЗОРИШТА
6. МОЛБА ЗА ОДОБРЕЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА У ГЛУМАЧКОМ АНСАМБЛУ И СЕКТОРУ ТЕХНИКЕ
7. ПЛАН РАДА НА РЕДОВНОМ ОДРЖАВАЊУ И ЕНТЕРИЈЕРУ ПОЗОРИШНЕ ЗГРАДЕ
8. ПЛАН РАЗВИЈАЊА САРАДЊЕ СА НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА И ГРАДОВИМА ОКОЛИНЕ ВРШЦА
9. 32. ФЕСТИВАЛ КЛАСИКЕ „ВРШАЧКА ПОЗОРИШНА ЈЕСЕН

1. ПРОГРАМСКИ ПЛАН

- ЈАНУАР-ФЕБРУАР 2025: Праизведба драме Радомира Путника „Ноћ у Келтијевој кући“ у режији Предрага Стојменовића
- Комедија мексичког писца Емилија Карбаљида „Ружа са два мириса“ у режији Снежане Удицки
- Представа за децу „Пепељуга“ према тексту Александра Аце Поповића у режији Бојане Иванов Ђорђевић
- Представа за децу Душка Радовића „Капетан Џон Пиплфокс“ у режији Бојане Иванов Ђорђевић
- Јован Стерија Поповић „Родољупци“ у режији Атиле Антала
- Представа Професионалне сцене на румнском језику при НП „Стерија“
- Комедија Луке Ђакомиџија „Необична пошилјка“ у режији Фуада Табучића
- ДЕЦЕМБАР 2025: Новогодишња представа

У 2025. планирано је да се репертоар Народног позоришта „Стерија“ прошири са још најмање 7 наслова, и то 5 за вечерњу сцену и 2 представе за децу. Основна идеја плана и програма за предстојећу годину јесте неговање класичног репертоара који је усклађен за културним потребама заједнице али и класичне традиције оличене у непрегледном делу великана чије име наша театарска кућа носи. С тим у вези трудићемо се да „Стеријиним“ репертоару додамо бар три наслова српских драмских писаца.

2025. је година јубилеја вршачког позоришта, па ћемо ћемо свим програмским активностима тежити да достојно обележимо 80 година непрекидног постојања Народног позоришта „Стерија“. Окосница репертоарске политике биће савремена српска драма и дела домаћих драма.

Годину ћемо отворити представом **Радомира Путника**, једног од најистакнутијих и најплодотворнијих театролога и драматурга Србије који је младост и део свог школовања провео у Вршцу, те му је с тим у вези и с обзиром на допринос који је дао у промоцији културе Града Вршца одавно припала титула знаменитог Вршчанина. Он је 2024. постао и лауреат престижног признања за допринос српској култури „Доситеј Обрадовић“, па је постављање његовог дела на вршачку позоришну сцену гест поштовања према томе и верном и вредном позоришном раду, као и прилика да његово дело још ближе представимо позоришној публици. За централну прославу јубилеја Народног позоришта „Стерија“ 10. фебруара 2025, када се навршава тачно 80 година од када је одиграна прва представа Народног позоришта „Стерија“ 1945, планирали смо да приредимо **праизведбу драме Радомира Путника „Ноћ у Келтијевој кући“ у режији Предрага Стојменовића**. Ради се о „хорор“ причи у пет слика која се дешава управо у јужнобанатском крају где брачни пар из Београда тражи викендицу и сплетом околности

среће Феликса Келтића и његовог помоћника који их смештају у своју кућу за коју се касније испоставља да је уклета. У овој необичној авантури брачни пар среће и чувену баба Анујку, најпознатију банатску тровачицу која додатно мистификује простор драме и доприноси напетости приче чија је централна тема заправо лажна вредност малограђанског брака и неискрених односа међу људима који чине тај брак. Овом драмом представили бисмо Радомира Путника из неочекиваног угла и верујемо успели да обрадом локалне, аутентичне теме привучемо и публику која до сада није долазила у позориште. Наиме, овај Путников драмски текст који је он и сам помало шаљиво назвао „хорор причом у пет слика“, својеврсни је драматуршки експеримент у покушају да преиспита могућност хорора као жанра на позоришној сцени, али и да користећи специфичне стилске методе трилера, уз мотиве мистичног Баната, проговори о неким универзалним темама попут вечито проблематичних мушко-женских односа. У склопу обележавања 80. Дана Народног позоришта „Стерија“, у сарадњи са Позоришним музејом Војводине биће представљена и најновија књига Радомира Путника који је у међувремену постао добитник и престижне награде за театрологију.

Следећа премијера у славу 80 година Народног позоришта „Стерија“ била би припремљена за нашу новоотворену сцену „Кибцфенстер код Стерије“. **Комедију мексичког писца Емилија Карбаљиде „Ружа са два мириса“ поставиће Снежана Удицки.** Емилио Карбаљидо (1925 – 2008) је мексички књижевник. Студирао је и магистрирао енглеску књижевност на одсеку за литературу на Националном универзитету у Мексику. Написао је више од сто драмских дела, две књиге приповедака и девет романа, а радио је и као позоришни редитељ. Хит представу „Ружа са два мириса“ написао је 1986. године. У светској литератури постао је познат по томе што је већина

његових дела била екранизована, па је према једном од његових дела „Назарен“, филм 1959. године снимио и Луис Буњуел. „Ружа са два мириса“ је прича о двома женама које, спојене немилим догађајем, одлуче да своје животе узму у своје руке. Као потпуне незнанке, оне бивају приморане на заједничко делање – треба да спасу свог заједничког мушкарца из затвора, односно треба да скупе огромну суму новца за његово ослобађање. Када, након много труда, скупе тих милион пезоса, оне, тада већ пријатељице, схвате да тај мушкарац, са којим имају децу (који је једној од њих муж, а другој љубавник) - такву њихову жртву уопште не заслужује.

Светски дан позоришта за децу и младе 20. марта обележили бисмо представом за децу **„Пепељуга“** према тексту **Аце Поповића у режији Бојане Иванов Ђорђевић** која би поново објединила професионални и дечји ансамбл Народног позоришта „Стерија“ и приредила спектакл са више од 20 учесника на сцени. „Пепељуга“ Александра Аце Поповића је једно од капиталних дела српске и југословенске књижевности за децу. Оно што једно дело чини класичним је његова свевременост и збиља. „Пепељуга“ Аце Поповића чини се необично актуелним делом јер се бави темом положаја детета у савременој породици.

Следећи наслов за децу биће **„Капетан Џон Пиплфокс“** Душка Радовића који ће уз поновно обједињавање дечјег ансамбла и професионалних глумаца донети нову велику ансамбл представу са елементима луткарства који има за циљ да привуче публику различитих узраста и у комбинацији едукативних и уметничких елемената поново скрене пажњу на једног од најзначајнијих писаца за децу домаће књижевности.

Следећа представа била би посвећена Јовану Стерији Поповићу. После дугог низа година на вршачку позоришну сцену желимо да вратимо Стеријине „Родољупце“. У питању је комедија српског написана 1853. године, објављена тек након Стеријине смрти. Инспирирана је драматичним догађајем Мађарске револуције која приказује низ ликова који се, зависно о промени политичке или ратне ситуације, стављају на страну мађарских револуционара односно Хабсбурзима лојалних Срба. „Родољупци“ се сматрају једним од најбољих Стеријиних текстова, за 19. век необично оштрим сатиричким опажањима. У приказу национализма и патриотизма као изговора и прилике за стицање богатства и других личних интереса Стерија је осмислио свевремену галерију ликова посматрајући управо тадашњи политички живот Вршца, а који се у контексту политичког деловања може повезати са било којим политичким деловањем било где на свету. Режија овог значајног комада била би поверена реномираном мађарском редитељу Атили Анталу који је као позоришни стваралац стекао поверење у нашем театру првом поставком „Хамлета“ у оквиру Професионалне сцене на румунском језику при НП „Стерија“.

Комедију Луке Ђакомоција „Необична пошиљка“ режираће Фуад Табучић. Овај текст Луке Ђакомоција спада у оне приче које могу да нам помогну у томе да се забавимо јер је Ђакомоци глумац по занимању, а професор језика по образовању. И сам је говорио да су му његове две професије много помогле у писању, а захваљујући томе, његове комедије немају само забављачку функцију. Као глумац, знао је шта публика воли, а као професор како то ставити на папир и тако су настала сва његова дела која на племенит начин, рафинираним језиком теже најплеменитијем виду комедије. „Необична пошиљка“ је прича о човеку који преко агенције

покушава да се ожени и коме уместо жене шаљу мушкарца. Ова комедија освајала је публику где год је приказивана, а играла се у десетак држава и на исто толико језика и увек изазивала много, много смеха.

ПРЕДСТАВА НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ – Професионална сцена на румунском језику при НП „Стерија“

У координацији са уметничким саветом ове сцене накнадно ће бити утврђене појединости о пројекту.

НОВОГОДИШЊА ПРЕДСТАВА ЗА ДЕЦУ

Новогодишња представа за децу стандардни је део програма сваке године. Пригодно се реализује у складу са потребама публике током празничног периода. Овај пројекат реализује се у оквиру наше куће, без великих улагања и ангажовања сарадника са стране.

2. ПРОГРАМ РАЗВОЈА ПУБЛИКЕ

ДЕЧЈА И ОМЛАДИНСКА СЦЕНА

Већ дужи низ година постоји иницијатива да се у оквиру Народног позоришта „Стерија“ оснује дечја и омладинска сцена која ће активно радити на развијању и неговању најмлађе и младе публике, радити на општем образовању младих кроз методологију позоришног стваралаштва, примењеног позоришта и драмске педагогије. У томе смо у 2024. и успели! Народно позориште „Стерија“ постало је једно од ретких у земљи које се на тај начин посвећује својим најмлађим посетиоцима. Циљ оснивања ове сцене је развијање културних навика деце и младих али и подршка њиховој урођеној потреби за самоостваривањем кроз уметност и стваралаштво. Циљна група јесу деца и млади узраста од 7 до 17 година. У оквиру ове сцене

у раду са децом и младима ангажовани су сертификовани за рад са децом и младима, академски позоришни ствараоци, а у оквиру саме сцене предвиђено је, кроз сарадњу са Академијом уметности у Новом Саду и њихово перманентно усавршавање. Деца у оквиру ове сцене имају прилику да се сама опробају као позоришни ствараоци, уче се позоришним вештинама попут сценског говора, сценског покрета, глуме, драмског и позоришног стваралаштва уопште. У сарадњи са департманом за примењено позориште при Академији уметности у Новом Саду, били би довођени студенти примењеног позоришта који би са нашом децом и омладинском трупом реализовали едукативне и креативне радионице, размењивали искуства са овдашњим драмским педагозима и отварали могућност за проширење културне понуде нашег позоришта али и града у целини. Идеја да се оваква сцена оснује при нашем позоришту добила је подршку мр Христине Муратиду, главне професорке департмана Примењеног позоришта при Академији уметности у Новом Саду, као и Весне Ждрње, продеканке за наставу новосадске Академије.

Уколико желимо да спречимо код деце и младих појаву деликвенције и зависности, вршњачко насиље, масовни одлазак младих у иностранство, уске погледе на свет и пасивност, драмске методе, примењено позориште и драма нам у томе увелико могу помоћи. Драма у образовању, Театар у образовању, Форум театар, позоришне представе у заједници утемељене на физичком театру и импровизацији те друге методологије примењене драме и театра представљају моћно средство у раду са децом и младима и сигуран пут да им се приближимо, боље разумемо и заједно са њима креирамо услове за боље окружење. Изнова и изнова, истраживања су доказала делотворност њихове интерактивне природе, било као алата драматизације садржаја наставног

плана и програма (образовни циљеви), било као алата за инсталирање и заштиту вредности људске цивилизације (социокултурни циљеви). Примењена драма и Примењени театар стварају простор за праксу демократског и ненасилног дијалога, пружају практичне шансе за иновативност, решавање проблема и креативност, што такође побољшава способности ученика у свим осталим школским предметима, помажу им у побољшању социјалног живота и менталног здравља. То су методе које се обраћају свим ученицима, а не само онима који планирају постати театарски уметници, јер увек настоје користити уметност како би припремили здраве и одговорне грађане, без обзира на то које професионално подручје желе да следе.

Осим наведених социо-културних циљева са којима смо основали једну овакву сцену или дугорочни програм, развијање и неговање дечјег и омладинског ансамбла представља потенцијал за развој нове репертоарске линије, али и потенцијалних учесника у великим пројектима наше професионалне продукције. Отвореност оваквог програма за наше полазнике обезбеђује позоришту додатно остварење у домену друштвене одговорности – програми су за полазнике и родитеље потпуно бесплатни и засновани су на ентузијазму позоришних радника. Дакле, циљ оснивања ове сцене није стварање елитног окружења, доступног само имућнијим породицама, већ што већем броју деце и младих са којима ће се стручно и посвећено радити, док ће најбољи међу њима имати прилику и да заиграју на сцени у оквиру представа које ћемо реализовати.

3. ОПТИМИЗАЦИЈА ПРОСТОРНОГ КОРИШЋЕЊА ЗГРАДЕ

-РЕКОНСТРУКЦИЈА МАЛЕ СЦЕНЕ ПУТЕМ ПРОЈЕКТА

У 2025. планирамо да се додатно ангажујемо не бисмо ли путем пројеката обезбедили услове за обнову и реконструкцију простора попут Мале сцене „Томислав Пејчић“ која је већ дужи низ година ван употребе због дотрајалости и потребе да се реконструише тај део зграде, обнови и да јој се врати намена коју је имала. Реч је о простору погодном за камерне програме, за амбијенталне представе или монодраме, као и за друге уметничке садржаје предвиђене за мањи број гледалаца (до 70). Овај простор је погодан и за пробе током зимског периода јер знатно смањује утрошак плина и електричне енергије, а такође се показао и као добар резервни простор у периодима када се симултано ради на два пројекта. Реконструкција овог дела зграде је велики задатак за будућност свих нас јер обезбеђује санирање најстаријег дела зграде и наставак њеног пропадања, али такође нашем позоришту у намену враћа сцену која је посвећена лику и делу најнаграђиванијег вршачког глумца и легенде Томислава Пејчића. Реконструкцијом ове сцене Народно позориште „Стерија“ имало би чак четири играјућа простора са потенцијалом сценског простора – Велика сцена, Кибицфенстер код Стерије, Читаоница код Стерије са Кутком Васка Попе и Мала сцена „Томислав Пејчић“. Реновирањем Мале сцене „Томислав Пејчић“ имамо шансу да реконструишемо простор старог улаза у позориште где се такође може направити летња сцена и ако то желимо, у години која је пред нама, морамо заједно да се потрудимо и за то обезбедимо услове и средства.

4. РАД НА ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ

-РЕКОНСТРУКЦИЈА ГРЕЈНОГ СИСТЕМА ЗГРАДЕ ПОЗОРИШТА И РАЗДВАЈАЊЕ КОТЛОВА ЗА ПРИЗЕМЉЕ/СЦЕНУ И ГЛЕДАЛИШТЕ И СПРАТ/КАНЦЕЛАРИЈЕ-

Један од већих проблема наше позоришне зграде је неадекватан грејни систем који није ефикасан, нити економичан. Нужно је да се што пре у циљу енергетске ефикасности и смањења материјалних трошкова током зиме постојећи грејни систем реконструише. Наиме, у нашој згради један котлоу греје целу зграду, што у зимском периоду ствара велике трошкове, а ефекти грејања нису задовољавајући. Канцеларије се због тога догревају додатним грејним телима. Реконструкција грејног система нашег Позоришта зато представља један од приоритета у будућем раду јер се тиме отклања проблем прекомерне потрошње и обезбеђује енергетска ефикасност.

5.ОПРЕМАЊЕ ВОЗНОГ ПАРКА ПОЗОРИШТА

-НАБАВКА КОМБИ ВОЗИЛА РАДИ УШТЕДЕ СРЕДСТАВА ЗА ПРЕВОЗ НА ГОСТОВАЊА-

Током предстојеће године било би веома корисно и економично путем донација и сопствених прихода обезбедити једно комби возило које ће знатно умањити трошкове наших гостовања, посебно када говоримо о гостовањима у ближој околини. Наиме, због тога што немамо сопствени превоз, приморани смо да ангажујемо приватне превознике за овај сегмент наше делатности који је такође веома битан, јер са нашим гостовањима у другим градовима и земљама, наше позориште је својеврсни амбасадор нашег града. Поседовањем сопственог превоза и уз возача којег већ имамо у колективу, значајно бисмо умањили трошкове које у том домену стварамо, а чешће

бисмо били у прилици да са мањим представама реализујемо турнеје, посебно у насељеним местима наше околине у којима нема позоришта, па наша госотовања радо прихватају. Постојеће путничко возило које користимо такође је у лошем стању, па је ради безбедности, али и економичности ово возило потребно заменити.

6. МОЛБА ЗА ОДОБРЕЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА У ГЛУМАЧКОМ АНСАМБЛУ И СЕКТОРУ ТЕХНИКЕ

Одобравање нових радних места за глумце и техничаре, а посебно мајсторе за израду сценографије, представља један од наших приоритета којим дугорочно утичемо на ефикасност и квалитет рада наше установе. Наиме, у нашем позоришном колективу већ дуго недостају глумци због чега смо приморани да сараднике обезбеђујемо са стране по уговору. То доводи до потешкоћа приликом заказивања представа јер глумци са стране имају и друге ангажмане и тешко се уклапају у наш распоред, а представе у којима играју углавном после неколико играња за нас више нису исплативе. Понекад је тешко обезбедити и хонорар за гостујуће глумце јер обим публике у нашем малом граду већ након неколико играња опада. Због тога је преко потребно перманентно радити на проширењу ансамбла који је увек на располагању, чији обим дефинише квалитет продукције, озбиљност позоришта и оснивача и проширује могућности у избору драмских текстова.

Са амбицијама релевантне установе културе наше Позориште има солидан обим посла са мањком запослених и у сектору технике. С обзиром да једна мала екипа од свега неколико техничара опслужује све догађаје који се дешавају у Позоришту, и домаће и гостујуће, понекад се дешава да су запослени у овом сектору преоптерећени. Монтажа и демонтажа

сценографије захтева понекад појачање, а посебно нам недостају радници за столарске и кројачке радионице, за подршку наше примарне делатности – реализацију представа у којима израда сценографије и костимографије представља веома важан део.

7. РАД НА РЕДОВНОМ ОДРЖАВАЊУ И ЕНТЕРИЈЕРУ ПОЗОРИШНЕ ЗГРАДЕ

-РАД НА ЕНТЕРИЈЕРУ ПОЗОРИШТА – КРЕЧЕЊЕ, РЕКОНСТРУКЦИЈА КУПАТИЛА И ТОАЛЕТА, ФОАЈЕА У ПРИЗЕМЉУ И ОСТАЛИХ ПРОСТОРИЈА-

Редовно одржавање екстеријера и ентеријера позоришта не изискује капиталне инвестиције али је такође наша обавеза и амбиција у оквиру које желимо да публици и свим посетиоцима изгледом наше позоришне зграде нашу установу представимо у светлу достојном једне институције културе. Застареле и нефункционалне тоалете чији тренутни изглед није задовољавајући и не иде уз напоре Града да уз капиталне инвестиције покрене најинтензивније радове на нашој позоришној згради у протеклих неколико деценија, под хитно морамо заменити. Тако најсавременија опрема на сцени мора бити синхронизована са радовима на редовном одржавању зграде које је потребно интензивирати.

8. РАЗВИЈАЊЕ САРАДЊЕ СА НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА И ГРАДОВИМА ОКОЛИНЕ ВРШЦА - РАД НА ПРОМОЦИЈИ ПОЗОРИШТА КРОЗ ГОСТОВАЊА ПО МАЊИМ МЕСТИМА ОКОЛИНЕ ВРШЦА

Поред наших редовних активности у промоцији позоришта у околини Вршца, ове године ћемо се више посветити нашем представљању у већим

позоришним центрима. Наставићемо започету сарадњу са Битеф театром, а настојимо да развијемо сарадњу и са Народним позориштем у Београду, као и са Позориштем на Теразијама. У складу са могућностима наставићемо сарадњу са позориштем у Зајечару, Крушевцу, Краљеву и Врању, а наше позориште ћемо у оквиру програма који је подржало Министарство културе РС „Стерија у Северној Републици Македонији“ представити у овој суседној држави.

9. 32. ФЕСТИВАЛ КЛАСИКЕ „ВРШАЧКА ПОЗОРИШНА ЈЕСЕН“

У 2025. Међународни фестивал класике „Вршачка позоришна јесен“ имаће своје 32. издање. У складу са одлукама Фестивалског одбора, селектора и директора Фестивала, овај део програма Народног позоришта „Стерија“ биће накнадно достављен.

Предлог програма за 2025. јесте амбициозан али је и изводљив захваљујући преданости и ентузијазму запослених у нашем невеликом колективу. Већина предложених представа базирана је на раду са запосленима у оквиру Народног позоришта „Стерија“ уз мањи број гостујућих сарадника. Народно позориште „Стерија“ задржава право да план и програм усклади са могућностима наше установе и буџетом, те да поједине предлоге представа коригује у домену уметничких сарадника и драмских предложака.

Иван Ђорђевић

В.д. директора Народног позоришта „Стерија“

